

List za koristi delav-
skega ljudstva. Delav-
ci so opravičeni do
vsega kar producirajo.

This paper is devoted to
the interests of the
working class. Work-
ers are entitled to all
what they produce.

Entered as second-class matter, Dec. 6, 1907, at the post office
at Chicago Ill. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Office: 2146 Blue Island Ave.

"Delavci vseh dežela, združite se".

PAZITE!

na številko v oklepaju
ki se nahaja poleg va-
šega naslova, prileplje-
tega spodaj ali
na ovitku, Ako (165)
je številka
tedaj vam s prihodnjo
številko našega lista po-
teče naročnina. Prosi-
mo ponovite jo takoj.

Štev. (No.) 164.

Chicago, Ill., 1. novembra (November), 1910.

Leto (Vol.) V.

PROTESTIRAJMO!

Dne 8. novembra se bodo vršile v raznih državah volitve zastop-
nikov v deželne in državne postavodaje. Volili se bodo tudi razni
zvezni kongresmeni in različni okrajni sodniki, ki bodo potem odlo-
žali v sodnih razpravah napram amer. državljanom — največkrat v
obliki delavca, ker le ta je največkrat izpostavljen — zbog nepravil-
nih ekonomičnih razmer, raznim konfliktom in nepravilnostim — sodi-
šim.

Kakor vedno, tako boste tudi ob tej priliki republikanska in de-
mokratična "stranka" gledale, da dobe vse važne državne in dežel-
ne upravne funkcije v svoje roke in da bodo še v nadalje odločali
usodo delavca. Skratka: gledale bodo, da si delavec sam ureže pali-
co, s katero bo tepen.

Republikanci in demokratičarji vedo najbolje, da dokler bo delavst-
vo nezavedno, jim bo služilo vedno za štafažo, najsi bo to že ob času
štrajkov ali ob času volilnih borb. Kapitalisti ne skebajo. Kakor se
bore doma proti uniji, tako tudi glasujejo na volilni dan proti po-
litični stranki delavcev: — kakor odgovarjajo delavcem doma, naj
ne vstopijo v unijo, tako jih nagovarjajo na volilni dan, naj glasuje-
jo s kapitalisti za republikansko in demokratično kandidate. To se
pravi s par besedami: kapitalisti hočejo biti gospodarji doma, v so-
dih in sploh v vseh javnih institucijah, ki utegnejo braniti in hraniti
njih interese.

Način, kako kapitalisti vzdržujejo te institucije in celo politič-
no mašinerijo, ki omogočuje vse to, se zrcali najboljše iz denarnih
prispevkov, ki jih dajejo razni kapitalisti ob času volitev starih
strankam. Zadnja statistika nam pokazuje, da so od leta 1860 naprej
demokratična in republikanska stranka dobile od kapitalistov 45
milijonov 110.000 dolarjev za volilno kompanijo. Še posebej značilno
pa je naposled to, da je izmed obeh nasprotujočih si strank, t. j. de-
mokratična in republikanska, zmagala vedno tista, ki je dobila več
denarja. To se pravi, tista je zmagala, katero so hoteli kapitalisti, da
zmaga. Od leta 1884 do leta 1896 so amer. kapitalisti hoteli imeti de-
mokratično stranko za sredstvo in so zato prispevali s svojimi fond
tjekaj.

Iz tega je razvidno jasno, da so bili predsedniki Zed. držav iz-
voljeni vedno po milosti amer. kapitalistov in da so bile pol. stranke
le postanska stvar — posredovalno sredstvo — ker se stvari ne mo-
rejo drugače izvesti.

To pravilo denarne politike pa ne velja le za splošne, narodne
volitve, ampak je v praksi povsod, koder niso delavci organizirali
svoje politično — socialistično stranko.

Brez pretiranosti bi lahko rekli, da plačajo amer. kapitalisti na
stotisoče milijonov dolarjev v volilne fondе, da zato potem lahko
kontrolirajo upravo od občine pa do kongresa, od senata pa do sup-
rem Courta. Zato sledi iz tega logično, da republikanski in demokra-
tični "stranka" sploh niste nobena politična, ne nikakršna stranka,
marveč le orodje amer. plutokracije, katero si hoče obdržati za sred-
stvo, da vlada v podobi denarja nad amer. ljudstvom.

Če bi hoteli razpravljati o organskem sestavu republikanske in
demokratične "stranke", katerih se poslužujejo amer. kapitalisti, da
varujejo svoje interese, bi nas privedlo predaleč; omenimo naj sa-
mo ob kratkem, kam gredo volilni fondi.

Ker obstoji organizacija starih strank od zgoraj dol in je vse
umerjeno po "kapaciteti", je naravno, da se zaupa vse le nekaj ose-
bam. Te vodijo cele volilne kompanije. Naravno torej, da dobe v ro-
ke tudi fondе — denar. Ta denar se potem deli med "pridne" in
zveste "šarže" po deželah in okrajih. Ti šarži, nazvani "wardhens-
man's" ga pa neso v salone, da "tritaajo" za "good fellow's".

Seveda ostane tega denarja vedno največ pri prvih — politič-
nih kapitanih, ki si pozneje omislijo za ta denar lep avtomobil ali
pa gredo na borzo spekulirati. Kajpak so včasih težkoče; kajti pride
tudi tako naprej, da se s svojimi tekmami za dobiček sporečejo in raz-
krijejo drug drugega nepostavna dejanja, ne glede na to, da trpe
poleg tudi sami. Dokaz temu je bil illinoiški "Jackpot" z znanim
Le O'Neil Brownom na čelu. Tacih "Jackpotov", — po naše "zalo-
ga fondov za kupovanje glasov" — kar mrgoli, seveda skrito, in le
slučajni kakle politične tekme jih razkrijejo. Iz političnih "Jackpo-
tov" pa se rode grafti kar po vrsti. Do zdaj smo imeli graft v ko-
misiji za dobavo državnih zemljišč, graft v komisiji za kultiviranje
gozdov, graft Indijanskih rezervacij po senatorjih, famozni "Alton
Steal", švindl pri zavarovalnih družbah s pomočjo državnikov itd.

Pod okriljem teh vlad se je storilo vse, kar je bilo v interesu
posameznikov, le nekaj se ni storilo, t. j. mislilo se ni nikdar na vz-
gojo mase. Nikdar se ni povedalo, kaj je republikanizem ali demok-
ratizem, ker se jim ni šlo za prvo ne za drugo, ampak za gospodars-
ko in politično gospodstvo posameznikov na konto produktivne
mase.

Socialistična stranka, ki si je vzela nalogo organizirati ameriš-
ke delavce s svojo politično organizacijo je šele pokazala amer. pro-
letarjatu kam da spada. Ona mu pokazuje s svojo literaturo, znanst-
venim predavanjem o narodni ekonomiji in današnji družabni uređ-
bi, da mu od posedujočega razreda ni pričakovati ničesar in da ima
bojeviti gospodarski in politični boj enak — na celi črti, le sam.

Stranka ima svoj program, svoje časopise, svoje organizator-
je, svoje predavatelje, svoje pisatelje, svoje kandidate in svoje! —
ne kapitalistične — volilne in druge fondе, ki pridejo direktno od
delavcev in njihovih sodelavcev.

Ta stranka ne dela od zgoraj dol, temveč skozi stranko; vsak
član je ravnopraven v dolžnostih in pravicah.

Socialistična stranka uči, da ni dovolj če se samo štrajka go-
spodarsko, treba je štrajkati tudi politično; voliti je treba tudi de-
lavske kandidate v deželne in državne postavodaje ter privedi na
stol pravice sodnike, izvoljene na soc. tiketu.

Socialistična stranka uči, da je treba porabiti politično orožje,
da se disložiira kapitalistično denarno politiko, ki šikanira delavstvo,
da jih prvi nemoteno izkoriščajo dalje.

Socialistični nauki uče, da je to potrebno, ne zato, da bodo so-
cialistični potem šikanirali kapitaliste, ampak da se šikanje, grafte in
gnjiloba, ki so izraziti kapitalistične politike — odpravi in inau-
gura gospodarsko in politično enakost, iz katerega naj sledi socialno
bratstvo.

Kadar delavci volimo socialistične kandidate v postavodajna
mesta, takrat protestiramo proti sedanjemu gospodarskemu sistemu.
Kapitalisti nam sicer radi pravijo, da "glas za socialista, je glas
proč vržen."

Mi pa pravimo: Vsaka stvar ima svoj začetek. Iz protestov se
bodo razvili uspehi.

Bolje je glasovati za socialista pa protestirati in ne zmagati,
kakor pa glasovati za kapitalista in zmagati za nadaljevanje grafta,
šikanje in brutalnosti.

Dne 8. novembra naj vsak zaveden slovenski delavec — volilee
— štrajka politično in voli socialistične kandidate! — Kapitalisti
ne skebajo in oni ne bodo volili delavske moče.

Delavci, tovariši!
Štrajkajmo in protestirajmo!!!

Frank Petrič.

GENERALNI ŠTRAJK NA DAN VOLITEV.

**ZVEZA DELAVSKIH UNIJ V
PA. JE NAPOVEDALA, DA
IMA 8. NOV. PRENE-
HATI VSE DELO.**

Gibanje drugod.

— Izvrševalni odbor zveze de-
lavske unijs (State Federation of
Labor) v Pennsylvaniji je 26. t.
m. s posebno okrožnico napovedal
generalni štrajk po vsi državi za
8. novembra, ko se vrše volitve.
Vsi organizirani delavci se po-
zivljajo, da se na volilni dan vz-
drže dela od 7 ure zjutraj pa do
7 ure zvečer in da gredo vsi do
zadnjega moža na volišča ter gla-
sujejo za kandidate, kateri zastop-
pajo delavske koristi. Unijski ur-
adniki v dotični okrožnici pravi-
jo, da politične razmere v državi
so sramota za dvajseto stoletje;
zato je dolžnost unijskih delav-
cev, da spremenijo te razmere, kar
se lahko zgodi le tedaj, če volilni
dan postavijo za praznik in pol-
noštevilno odkorakajo na volišča.
— Upati je, da bo ta znameniti
štrajk, prve te vrste v zgodovini
ameriškega delavstva, kateri bi
pravzaprav moral biti splošen po
celi Ameriki, rodil največji uspeh.

— V Chicagu je razglašen ge-
neralni štrajk krojačev in kroja-
čice za vse neunijske delavce. O-
krog 20.000 delavcev in delavk je
že na štrajku dva tedna, in vse
kaže, da bo to število vsak hip
naraslo na 30.000 do 40.000. Štraj-
karji zahtevajo večjo plačo in pri-
poznanje unije. Krojaške trdke,
med katerimi je največja Hart,
Schafner in Marx in Kuppen-
heimer Co., skušajo s silo zadušiti
štrajk; na roko jim gre, kot je
navada, slavna čikaška policija
in cela armada profesionalnih
detektivov. Skoro vsak dan pride
do nemirov v obliju delavnic, ko
skušajo štrajkarji pregovoriti ne-
unijske krojače za svoje vrste in
pregnati skebe. Zlasti se odliku-
jejo šivilje, povečini mlade dek-
lice, katere navdušeno agitirajo za
unijo in opravljajo posle piketov.
Čez trideset krojaških delavnic je
že prizadetih.

— Otroci štrajkujočih rudarjev
v Springhillu, Nova Scotia, so
pred nekaj dnevi dali lep vzgled
razredne zavednosti, ko so v šoli
revoltirali, da ne marajo sedeti s
součenci, katerih očetje skebajo v
rudnikih. "Z garjeveci pa že ne
bomo sedeli!" odrezali so se užal-
jeni šolarčki in kljub grožnjam
učiteljice so zapustili šolo. Nihče
jih ni mogel prisiliti, da bi se vr-
nili k šolskemu poduku. Ker pa
otroci štrajkarjev tvorijo veliko
večino, bila je šolska oblast kon-
čno prisiljena odrediti, da otroci
skebov ne smejo v šolo dokler ni
štrajk končan.

— Sodnik Sullivan v Denveru,
Colo. je 27 okt. pogazil zakon po
katerem ne smejo delodajalci od-
puščati delavce če so v uniji. Or-
ganizacija premogarjev, ki je to-
žila družbo McNeill Bros., lastni-
ca premogokopa blizu Camena,
vsled odpustitve 23 unijskih pre-
mogarjev, je zgubila pravdo. Po
drugi strani je kapitalistični so-
dnik razsodil, da ima famozni
"blacklist" spet svojo postavno
veljavo. Taka je kapitalistična
pravica!

Splošen pregled.

— Na Kitajskem je nastala re-
volta. Pa ne krvava! Radi tega je
tudi značilna. Cesarji senat je
pred tremi tedni odobril spome-
nico in je odposlal kroni, v ka-
teri zahteva, da se v najkrajši do-
bi skliče splošen parlament.

Senat je v zadnjem juniju iz-
javil, da naj se skliče parlament
za leto 1915. Ali cesar je v svojem
dekreto to željo odklonil odločno.

Zdaj je pa senat pričel go-
voriti odločneje. In to je dobro.
Tudi Kitajska se giblje, kitajski
narod stremi za popolnejšimi dru-
žabnimi in državnimi formami.

— Kdor hoče veljati nekaj med
današnjimi ameriški Slovenci
— seveda med dotičnimi, katerih
še ni srečala pamet — mora imeti
nekaj denarja naloženega na ban-
ki, pa navduševati se mora za
najbolj blazna predavanja v klub-
u brokerjev, ali pa sam v ta-
kem klubu predavati o neumrjoč-
nosti majskih hroščev. Tembolj
govori neumno, tolikor bolj se ši-
ri njegova slava med neumnimi
ljudmi.

Zakaj?
Ker ga lahko vsak tepec doseže
v predavanju, ali pa še prekosi.

— Stari Prohaska, France Jože
trdi, da je trozveza zagotovljena
še za prihodnje. To je povedal
avstro ogrski delegaciji.

Trozveza je res čudo — osmo
čudo na svetu. Vse tri države —
Avstrija, Nemčija, Italija — izre-
kajo druga drugi prijateljstvo. V
resnici se pa oborožene do zob in
čakajo na priložnost, da bi druga
drugi zavila vrat.

Res, krasne prijateljstvo.

— Nova metla pometla dobro.
Vsled tega se ne čudimo, ako je
glavar policije v New Yorku iz-
dal ukaz, da se mora očistiti ki-
tajske predmestje.

Blato, smeti, gnoj in Kitajci
smejo še nadalje ostati v kitaj-
skem predmestju.

Nekitajci, posebno pa lepe bele
grešnice bodo morali premestiti
svoj delokrog kam drugam. Tudi
beznicam za opij je napovedal
boj!

Če bo le res? Policijski glav-
arji različnih mest v Ameriki so že
večkrat napovedali vojsko grehu.
Ali kedar je prišlo do vojne in je
med njim in bojiščem ležal dolar,
so pobrali dolar, svoji vojski so
pa zapovedali, naj se razide kri-
žarska vojna proti grehu je kon-
čana, ker so bili grešniki in greš-
nice tako previdni, da so tlakova-
li bojne steze z dolarji.

— Breobzirno nesramen nastop
podjetnikov v zapadni Pennsylv-
niji je slednjič vzdrnil vse stro-
kovno organizirane ali (unijske)
pennsylvanske delavce. Ta kapi-
talistična banda je izvršila nebroj
zločinov nad mirnimi delavci. De-
lavci tem kapitalističnim lopo-
vom še toliko ni vreden kot gar-
jev pes. V Westmoreland okraju
postopajo najeti biriči (pinkert-
tonci, ljudje, katerih ni sram, da
nisijo človeško obličje) in državni
pennsylvanski kozaki po naročilu
kapitalističnih zveri z delavci,
kot so svojedobno nastopali Tur-
ki, ko so vdrali na Kranjsko ro-
pat in požigati.

Taki barbarski čini pa morajo
vplivati tudi najbolj zmernega
človeka, da se po njegovih žilah
prične kri pretakati hitreje in da
protestira glasno in odločno.

To je tudi vzrok, da je E. E.
Greenwalt, predsednik ameriške
delavske zveze (A. F. of L.) za
državo Pennsylvanijo sklical za 1
nov. t. l. izvanredno konvencijo v
Greensburg.

V Greenwalt pravi v svojem
pozivu: "V zapadni Pennsylvani-
ji je 20 tisoč premogarjev že nad
šest mesecev na štrajku. V tem
času so premogarske družbe in
pri njih vposleni lopovi izvršili
brezštete zločine nad premogarji,
njih ženami in njih deco. Pretepa-
li in zapirali so jih, nekatere so
celo umorili in rabili so najpod-
lejša sredstva, da bi premogarji
šli zopet na delo."

Podpišemo vse. Ali poleg še iz-
javimo, da se nikjer na svetu ne
postopa tako podlo in surovo s
štrajkujočimi delavci, kot v Ame-
riki, katero naduti domačini in
neumni "naseljenci" imenujejo
deželo svobode.

V Ameriki poznamo le ene vr-
ste svobodo. In ta svoboda je sv-
boda policijskega kola, kedar
žvižga po glavah neoboroženih in
miroljubnih delavcev.

— Iz uradnega poročila "A-
naconda Copper" družbe posne-
mamo, da produkcija enega funta
bakra stane le devet centov.
Na trgu je pa veljal funt bakra
po zadnji finančni paniki dvajset
centov. K produktijskim stroškom
pristevajo tudi knežje plače vi-
šjih uradnikov družbe, ki nima-
jo drugega dela, da hodijo vsaki
teden po deset minut zdehat v
urad.

Ako bi bili bakreni rudniki, pa
topilnice ljudska last, tedaj bi ne
bilo kapitalistične "talenge" —
enajst centov pri vsakem funtu.
Zdaj še le razumemo, zakaj je
ameriški slov. dnevnik tako vnet
za "talengo" ... pa za kapi-
talistično.

— Jose Relvas, finančni mini-
ster provizorične vlade na Portu-
galskem je izjavil, da je preiska-
va dognala, da je pod starih reži-
mom kraljevala poleg kralja še
obširna korupcija. Samoobsebi je
umevno, da bo republikanska vla-
da odpustila vse višje uradnike,
ki so služili monarhiji. Proti ko-
rupciji bo vlada nastopila z vso
strogostjo.

V primeri s civilno listo spod-
nega kralja, ki je znašala \$800-
000 na leto, bo predsednik dobi-
val majhno plačo. Davek za živi-
la se bo znižal, za luksurične
predmete pa zvišal. Posebno bo
pa vlada pazila, da bodo premož-
ni sloji nosili največji del davne-
ga bremena, ki so plačevali v mo-
narhiji malenkosten davek, ali pa
nič.

Nadalje je naznanil minister,
da se bo ločitev cerkve od države
završila še tekom enega meseca.

— V španski državni zbornici
so minoli teden socialisti hudo
prišli vlado. Obdolžili so jo, da
hoče provzročiti vojno z Maro-
kom. Ministerski predsednik, Ca-
nalejas je tajil. Da bi pa pozor-
nost obrnil od sebe, je pa rekel,
da so socialisti nepatriotični ljud-
je.

Seveda cenjen izgovor, ki pa
ima privlačno silo le še pri ne-
umnih ljudeh.

— Profesor Y. Howard Moore,
ki uči na višji tehniški šoli v
Chicagi, je v svojem predavanju
pred mladeniško socialistično zve-
zo pokazal Roosevelta v pravi lu-
či. Med drugim je dejal:

"Pred kratkim smo imeli prili-
ko ogledati lovske trofeje bivše-
ga predsednika te republike. In
vsakdo, ki trdi, da ni še popolno-
ma posurovel, se je zgražal, ko je
gledal, kar je vplnil na lov člo-

vek, ki je svojčasno imel najviš-
jo službo v tej republiki."

"Roosevelt je tip človeške fi-
zične sile, ki združuje v sebi tudi
prekanjenost in pa nekaj znanja;
vseeno se pa v njemu združujejo
vsi nagoni barbara. On je egoist
v pravem pomenu besede, pa tu-
di surov, ker je moril bitja, ki se
niso mogla braniti, le radi tega,
da je videl kri in se zabaval ob
njih mukah."

"Z ljubeznijo do surovosti pa
združuje v sebi hrepenenje po
aplavzu. Zvrši največjo neumnost,
če prikaže, da mu bo ploskala
hura množica."

"Rooseveltova ekspedicija v
Afriko je narodna sramota, je ža-
litev vsakega, ki se prišteva civil-
liziranim. Ekspedicija nam predo-
čuje poskušnjo silo v klanju. Dej-
stvo, da so slavili človeka, na ka-
terem so krvni madeži tisočev,
kot junaka, ko se je vračal v do-
movino, je naj očitnejši dokaz,
na kakšni nizki stopinji civiliz-
acije je še narod v Zdr. list."

Profesor je govoril resnico in
s tem zadel v črno. Ali pozabil je
povedati, da se Teodorček tudi
rad baha s pobožnostjo. Mi smo
prepričani, da kedar je šel morit
opice, da je molil k tistem, ki ne
želi in noče, da bi kdo zmečkal čr-
vička na potu.

— Zdaj so hudi časi na Portu-
galskem in v Španiji za katoliško
cerkev. Pomilovati pa radi tega
ni treba katoliške cerkve. Saj
žanje, kar je sejala; za izžemanje
in krivice, ki jih je izvršila špans-
kemu in portugalskemu narodu,
prejema sedaj zaslužno plačilo.
Katoliška cerkev je na Španskem
in Portugalskem eno največjih
industrielnih organizacij. Vse de-
lo se izvršuje v delavnicah meni-
hov in nun, ki ne prejemajo pla-
če. Na ta način je cerkev delala
konkurenco tudi buržoaznim po-
jetnikom, ker ni plačevala dav-
kov in ji ni bilo treba plačevati
delavcev. Z druge strani je pa
klostersko delo tudi najbolj uma-
zana konkurenca delavcem, ker
pritiška neplačano delo na delav-
ske plače.

Vsled tega se ne čudimo, ako
so v boju proti katoliški cerkvi
složni delavci in buržoazija. Oba
sloja bodeda pridobila, če vlada
razpusti meniške rede, največ bo
pa pridobila buržoazija.

Boj proti cerkvi v Španiji in na
Portugalskem se ne vrši le zavol-
jo duševne svobode, marveč je iz-
kati vzroke v gospodarstvu. De-
lavci se borijo instiktivno, da si
vsaj malec olajšajo življensko
bremeno. Španska buržoazija pa vé,
da bo največ pridobila, ako se
zdobi klerikalna sila. Da bi se
polastila neizmernega bogastva
katoliške cerkve, se buržoazija
druži z delavci in gre z njimi v
boj.

Duh časa — ogromen gospo-
darski razvoj zahteva neizprosno,
da katoliška cerkev izgubi vso po-
svetno oblast. Gospodarsko bojiš-
če se mora prepustiti le dvema
bojevnikoma — buržoaziji in de-
lavstvu. Kakor hitro se bo po-
svetna oblast cerkve razblinila v
nič, takrat bo še le proletarijat
marsikal z vso isvojo silo proti
svojemu pravemu sovražniku —
kapitalizmu.

— William Deering fabrikant
za poljedelske stroje je ravnokar
daroval \$75.000 metodistovski
cerkvi v Chicagi. Njegovi delav-
ci so pa slabo plačani. V njego-
vih delavnicah je v navadi še de-
lo v akord (piece work). Za svoj
borni zaslužek mora delavec pora-
biti vse svoje duševne in telesne
sile.

Koliko delavskega znoja in kr-
vi se drži teh 75 tisoč dolarjev,
ki jih je dobila metodistovska
cerkev? Za tako malenkost se pa
metodistovski duhovniki ne zme-
nijo, dasiravno je nekje v sv. pi-
smu: Ne zbirajte zakladov, ki jih
molji in rja žro.

je v najvišjem zakonodajnem zastopu brez zastopstva.

Zatorej: v torek 8. novembra vsi slovenski delavci, ki ste državljani, glasujte za socialistični ticket. Vsakdo naj napravi križ v krogu nad listo kandidatov z napisom "Socialist."

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

Delavci! Glasujte za delavce!

ga delžnega zborovanja poslanec in senatorjev, ki se bo pričelo v mesecu januarju ali marcu leta 1911. Če bo sledil predlog potrjen ali zavrnjen na prihodnjem zborovanju delžnih poslancev, bomo videli v prihodnjem letu.

Predlog.

Odškodnina ki bi jo določeval sledeči novi zakon bi bila sledeča:

1. Za smrtnino onega, ki zapuša ženo in otroke ne manj kot \$2000 in ne več kot \$3000.

2. Za smrtnino onega ki ne zapuša žene, otrok ali kake osebe, ki bi se zanašala in živela od služka njegove plače se plača samo za sprevod, a ne več kot \$75.

3. Za izgubo obeh rok in nog, ne manj kot \$2,650 in ne več kot \$4,000.

4. Za izgubo ene roke in noge ne manj kot \$2000 in ne več kot \$4000.

5. Za izgubo obeh rok ali obeh nog ne manj kot \$2000 in ne več kot \$4000.

6. Za izgubo ene roke ali noge ne manj kot \$660 in ne več kot \$1000.

7. Za izgubo prsta na roki ne več kot \$75.

8. Za izgubo prsta na nogi ne več kot \$25.

9. Za izgubo palea na nogi, ne več kot \$50.

10. Za izgubo obeh očes ne manj kot \$2000 in ne več kot \$3000.

11. Za izgubo enega očesa ne manj kot \$660 in ne več kot \$1000.

12. Za popolnoma gluhost, ne manj kot \$1000 in ne več kot \$1500.

13. Poškodovanemu, ki več ni zmožen za nobeno delo, takemu se ne plača manj kot \$2000 in ne več kot \$3000.

Chicago, Ill.

Cenj. urednik Proletarca!

Ker se bližajo volitve in skoraj že nastopi dan, ko bo treba iti z volilnim listkom na krov. Zatorej iz vsega srca želim uspeha socialistični, delavski stranki, ter končne zmage, da se zdobi v prah veriga kapitalističnega sistema. Meni ni mogoče storiti kaj za to prekoristno stvar. Zakaj, že veste, da uboge ženske nimamo nikjer na svetu nobene pravice, zato že temeljito skrbijo kapitalisti in njihova črna sodrga, ko vedo upijejo, da naj se ženska drži le ognjišča ter družine, da tako rekoč nima pravice vtikati se v politiko. Tudi list "G. N." ni nič boljši v tem oziru, ker nima še toliko respekt, da bi vsaj zapisal "ženske", marveč prav po hribovsko se izraža "babe". Vem, da ženske še dandanes niso spoznale, da je "G. N." naš sovražnik. Le v moških, akoravno je napol propadla oseba, — samo da je moška oblika, vidi svoj ideal. Kaj jim mar inteligentna ženska. Da, ženske bi morale vplivati na svoje moke, da ne bi čitali takih časopisov.

Priložim vam jeden dolar za volilni sklad.

Sprejmite ta moj majhen dar Ki ga pokladam na oltar Za sveto delavčevo stvar.

Pozdrav na ves zaveden proletarijat

Fanie Wegel.

SLOVENSKI "DELAVSKI" LISTI NA DELU ZA PROTIDELAVSKE KANDIDATE.

SLOVENSKI DELAVCI PREZIRAJTE TE CUNJE.

Nekteri slovenski listi v Ameriki vedno vpijejo, da so delavski, da pišejo za koristi delavca itd. To trdijo celo trije skebski listi, t. j. listi, ki se tiskajo v skebskih neunijskih tiskarnah, kjer se tiskarske delavce nesramno izkorišča z beraškimi plačami.

Kako se ti listi zanimajo za delavske koristi, pokažejo najlepše, kadar se bližajo kakšne volitve. Reklame za republikanske in demokratske kandidate kar mrgoli v teh "delavskih" glasilih. Kandidatje starih strank, kateri spet silijo v kongres in v postavodaje, da na komando tiranskega kapitalizma nadljujejo s protidelavskim zakonodajstvom v interesu roparskih trustov, se predstavljajo slovenskim delavcem kot "veliki prijatelji delavstva", kateri so

že ali pa še bodo "delali vse za blagor delavca" in "njegovo" prosperiteto.

Kajpada "Glas Naroda", skebski dnevnik, je to pot spet v ognju za republikance; sedaj so mu pa republikanci ponudili več, zato je za stranko velikih trustov. Da skebski "Glas Naroda" dela veliki tra-ra in bum-bum-bum za kapitalistične kandidate, se ni čuditi, saj je Mister Sakser nedolgo tega v Chicago rekel, da on je najprvo za svoj žep potem za druge; čuditi se je le, da slovenski delavci še podpirajo njegov protidelavski list.

Calumetski "Glasnik", ki je tudi skebski list, hvali v jedni koloni za republikance, v drugi pa demokrate. In oba sta "za delavca" — sure Mike! To je politični značaj jednega časopisa, kaj? Brez načel, brez programa, brez vsake samostojnosti podajajo se ti časopisi kakor prostitutke pri vsaki priliki in vsakemu, kdor samo hoče izrabiti slovensko maso v privatne koristi in sploh v koristi koruptne politične mašinerije.

Opozorjamo slovenske delavce, kateri so volilec, da naj ne gredo na limanice tem prostitutiranim časopisom. Priporočajo vam med drugimi tudi kandidate, kateri so kot bivši zastopniki v kongresu in državnih postavodajah, zagrizeni nasprotniki delavstva. Njih prejšnje delovanje v zbornici je dokaz, da so le sluge izkoriščajočih kapitalistov in taki bodo tudi v bodoče. Obenem si tudi zapomnite, da slovenski listi, kateri priporočajo republikance in demokrate, torej kandidate kapitalističnih strank v izvolitev, da ti listi s tem priznavajo, da so v službi kapitalistov, izkoriščevalcev delavstva. In taki listi niso vredni, da jih čita ali sploh podpira delavec, kateri se količkaj zaveda svojega stanu, svojih pravic. Proč s skebskim in izdajskim časopisjem!

V torek 8. novembra pa vsi glasujte za delavce, za kandidate socialistične stranke!

DELAVEC, KOLIKO JE VREDEN TVOJ GLAS

Tvoj glas je vreden \$8 vsak dan kadar delaš. Ako delaš vsak dan razen nedelje, je tvoj glas vreden na leto \$2504. Če delaš "overtime", pride najmanj \$500 več, torej okroglo \$3000 na leto. Ti produciraš eno ali drugo stvar, ki ima vrednost \$10; od tega dobiš samo \$2. Tako govori statistika in to se ne da ovreči. Pravzaprav dobi delavec še manj, komaj \$1.70 od vsake \$10, kar producira; pa recimo, da ima vsak delavec \$2 plače na dan.

Da se razumemo, vzemimo za vzgled lastnika rudokopa in rudarje. Jeden kapitalist ima sto delavcev, da mu kopljejo rudo ali premog. Vsakemu plača \$2 na dan; to je \$200 vsem skupaj. Premog ali ruda, kar se nakoplje v jednem dnevu, je pa povprečno vredna \$1000. Vsak delavec torej pridela za \$10 bogastva. Dobi pa le \$2; vsi skupaj samo \$200. Kam je šlo ostalih \$800 rudarja? Kam? Obdrži jih kapitalist. Tri dolare na delavca izda za masinerijo in drugo, kar je potrebne pri rudniku, ostanek \$8 pobaše pa v žep kot čist profit. Kapitalist, kateri niti z mezinem ne ga ne, "zas

Slovenski delavci in obrtniki!

Dne 8. novembra bodo volitve. Glasujte vsespod v ameriški republiko za svobodo enakost in bratstvo! Glasujte proti oderu, iztomanju in izkoriščanju! Glasujte za socialistične kandidate!

V krožek pod ali nad katerim je beseda "socialist" na glasovni, naredite križ!

POZOR!

Delavci, voliteci 39 volilnega okraja v Illinois, to je La Salle, Ottawa, Peru, Oglesby in južna stran Illinois, naj glasujejo dne 8. novembra za Dumeau Mc Donald, za poslanca 39 illinoiskega okraja v drž. postavojo.

Sodr. McDonald je tajnik U. M. W. of A. in je vsem premogarjem po Illinoisu dobro znan. Kakor čujemo, ima vse prednosti, da bo izvoljen.

Njegov glas v Springfieldu bo glas illinoiskih delavcev sploh.

Premogariji v Illinoisu naj ne sčebujo na dan 8. novembra.

NAŠE GIBANJE.

Liebknecht pride. V nedeljo 6. novembra bo v Chicagu sodrug Karl Liebknecht, socialistični poslanec v državnem parlamentu v Nemčiji. Govoril bo v znanem gledališču Garieka na Randolph ulici. Shod se otvori nekako med drugo in tretjo uro popoldne. Priročamo slovenskim sodrugom iz Chicage in okolice, da se ndeleže Liebknechtovega shoda.

"The District Ledger", socialistični list v Fernie B. C., Kanada, je imel v svoji predzadnji številki zopet slovensko gradivo. To pot je prinesel E. Kristanovo črtico "Pod zemljo", katero je pred par tedni "Proletarce" ponatisnil iz "Rdečega Prepoda".

Volilni boj v Milwaukee obeta za socialiste najlepše vspehe. Volilni shodi se vrše vsak večer bodisi na ulicah ali v dvoranah, opoldne pa v tvojnicah. Vdeležba je povsod velikanska. Spekulantje v Milwaukee, kateri spekulirajo na volilne izide, stavijo 3 proti 1, da bo Victor Berger izvoljen v 5 distriktu za kongresnika; ravno tako stavijo na socialistično zmago v celem countyu. Upamo torej, da bo prihodnji terek za socialiste v Wisconsinu zopet dan sijajne zmage.

Socialistična stranka je faktično delavska stranka, ne samo v teoriji. Člani stranke so delavci in delavke; strankino časopisje in literaturo vzdržujejo delavci potom splošnega glasovanja. Jedino pravo mesto za delavce je torej v socialistični stranki.

"Dober delavec" za kapitalista je tisti delavec, kateri se ne zmeja za unijo, ničesar ne čita, je ponižen in bojazljiv, rad dela za vsako plačo, mrzi štrajk in kateri pri vsakih volitvah glasuje za republikanske ali demokratske kandidate. "He's a good boy!"

BLAZNI SISTEM.

Iz Clevelanda poročajo: Simon Sobol je četrindvajsetletni mladenič, stanoval na 5411 Orange Ave., je 20. okt. prišel v poslopje časopisa "The Cleveland Press" in v oddelku za oglase izročil sledečo noto s prošnjo, da se tiska v časopisu:

"Želim se prodati komurkoli, samo da mi zagotovi hrano in prenočišče. Že tri mesece sem brez službe in že dva dni nisem nič jedel. Prestajati ne morem več."

Poln upanja in najlepših nad je Sobol pred petimi leti zapustil Ogrsko. V New Yorku je dobil službo za voznika za mleko. Prihranil se je nekaj denarja in vzel k sebi mater in tri sestre iz stare domovine. Toda zadnjim se Amerika ni dopadla in Simon je vse štiri poslal nazaj v Evropo. Kmalu potem je bil ob delo in šel je v Cleveland, kjer pa dobiti službo ni bilo tako lahko. Staknil je posel voznika; toda delavec, kateri je vsled bolezni ostavil dotično mesto, je ozdravil in pri-

šel nazaj in Sobol je bil spet ob delo. Cele tri mesece je moledoval in prosil naokrog za kakršnokoli delo. Zastonj. "Vsako jutro sem vstal ob štirih in šel za delo" — dejal je Sobol — toda povsod, kamor sem prišel, rekli so: "Nothing doing." Mati mi piše iz starega kraja, da ji naj pomagam — a kako? Sam sebi ne morem pomagati. Jaz sem pri volji, podati se in delati za ktereakoli, samo da mi da priliko. Tako ne morem več obstati. Ne morem, pa ne morem!"

Iz New Yorka poročajo: Ko se je 24. okt. tukaj poročala bogata gospa iz družabnih krogov Mrs. Mary Schley Bowen s kapitalistom Percy W. Evansom iz Seattle, Wash., imela je za družice — tri pse japonske pasme po imenu Otayo, Kondo-San in Geisha. Nenavadno "družice", okinčane s svilnimi trakovi, šopki, evetlie in bisernimi ovratnicami, so pa neljubo motile poroko, dasi se je kopa strežarjev pošteno trudila, da jih obdrži v miru. Ko je duhovnik Rev. E. L. Copefield prišel s ceremonijami, začele so "družice" neusmiljeno lajati in evitlie, tako da se je poroka zavlekla pol ure. Ko so pozneje vprašali nevesto, zakaj je imela pse mesto žensk pri poroki, odgovorila je: "Moji psički me imajo radi, kakor pa ktere tri ženske, kar jih poznam. Zato sem sklenila, da peljem svoje ljube psičke seboj pred oltar kot družice na dan moje poroke."

Komentar nepotreben.

CARJEVE SANJE.

Povelje, s katerim se je obsodilo tristo ljudi v grozno umiranje tam gori v sibirskih rudnikih, je podpisal car z velikim trudom. Bil je nenavadno utrujen in razdražljiv, kar je smatral kot posledico dogodkov zadnjih dni. Nagnil se je nazaj v sedežu in se komodno naslonil; enostavni tiktak ure na velikem stojalu ga je zažabil v čudni sen.

V njegovo dvorano je stopil tiho starec resnega obličja, ptuj po obleki, ki se je zdela kakor bi bila tkana iz megel, carju je mignil z roko in dejal: "Pojdi z menoj!" In car, vladar ogromne države, katere konci so se dotikali nekoliko morjev, car, pred katerim se je klanjalo in kateremu se je pokorjevalo na milijone podložnih, ta car je poslušal stareca in šel.

In čutil je, kako se povznáša nad zemljo, kako plava visoko v črnih oblakih in katko se s svojimi rameni dotika bližnjih se zvezd. Starec ga je odpeljal daleč od njegove palače na široko stepe in mu pokazal dolgo vrsto ljudi na nji, ki so tiho korakali, kakor da bi premišljevali o svojem življenju, v senci seženj dolgih ulic.

"Care!" izpregovoril je starec z žalostnim glasom, "ti vsi so te ljubili in ti si jih vendar obsodil v kraje, kjer je dolga noč in kjer vladata groza in prokletstvo, odkoder celo smrt beži. Pripeljal sem te sem, da spoznaš njihovo bedo, da okusiš njihove bolečine. Pojdi, izplakaj si oči!"

In starec se je tiho in neizrazno žalostno nasmejal ter se jel izgubljati v meglah.

Severni veter je razdejal njegovo obleko in izsiral iz nje na tisoče drobnih biserov, na tisoče svetlih solz, ki so se zgubile v vlažni zemlji. Car je segel za njim z rokami, brezmejna slabost se ga je polastila, padel je pod suhi trs in zaspal.

Kar pa je čutil grozno bolečino na licu svojem, nekdo ga je udaril; kozak je stal pred njim in ga tolkel s knuto.

"Zakaj me tepeš?" zakričal je z gnjevom car. Glej, najnižji v njegovi državi se je predrznil roko položiti na njega, na svojega gospodarja!

"Car je ukazal!"

"Car? — Jaz sem car, marš!"

Kozak se je še bolj razsrdil, in car je še-le spoznal, da nima na sebi leskeče se uniforme, ampak le umazano, raztrgano obleko in da je uklenjen v okove. In ženo je videl, suho, kost in koža, krog njega je šla polonora, nežno pevajoč mrtvemu detetu, katero je v ječi porodila, videl je starec, može in otroke, jokajoče in tresoče se miraza, padajoče od slabosti, na milost in nemilost volkom na

stepti. — In car se je obrnil od njih, nagnil se na eno stran, skoro je padel, ali kozak ga je brez usmiljenja tolkel in kričal: "Naprej, le naprej, korakaj, tu ni počitka!"

Potem se je videl globoko pod zemljo, v rudniku, v kateri je vel strupeni zrak, med tisoči nagih sužnjev, s težkimi krogli na nogah, besno kopajočimi lesketa-jočo zemljo.

In car je čutil, slišal, videl, v svojo dušo vzel vse njihove vzdihle, vse njihove bolečine in obupe, pod udarci knut se je zvijal kot kača, kri mu je tekla iz ran in iz ust, mrz, hladin žela so ga mučili ali nikjer ni našel usmiljenja, nikjer. — In prenehal je verovati, da je človek, prenehal je upati, da je kje smrt, bil je le še številka, številka, katero so mu pritisnili z razbeljenim železom na nago tele.

Le zrak kakor da bi se jel napolnjevati z dimom in smradom od krvi, in pred carjevimi očmi so začele polagoma in tiho vstajati strašne postave, ožvele mrtva trupla, cela brezštevilna vrsta, ukazujoč mu krvave rane in rožljaje z okovi, kakor bi govorile: "Glej, care, tako glasni in oznanjuješ mir!" In približali so se k njemu vsi, vsi oni, katere je iztrgal iz naročja mater, žen in pa otrok, od Visle, Dnepra, Volge, čutil je njihov duh iz grobov in kri iz njih ran mu je pomočila lice, groza ga je obšla, padel je na kolena — v tem se je pa pojavil zagonetni starec zopet pred njim in car zazrši ga, vrgel se je predenj in zajokal: "O, zakaj si me zapustil!"

In starec je s tihim glasom odgovoril: "Vedno sem pri tebi, kaj ti tvoja Vest sem!"

V tem trenutku pa se je car probudil, in bil je v svoji dvorani.

Iz Bremena je došla vest, da je stavka na uličnih železnih končala z zmago vslužbencev. Sablje in revolverji policajev niso prinesle zmage kapitalistom. Kjer so delavci dobro organizirani, tam tudi sablje in kroglice odpo-vejo pomoč. Le stara resnica se potrdi z nova: Kapitalisti so barbari, njih orodje pa tolovaji.

ZRAKOPLOVBA.

Pred nekaj dnevi se je tu vršila mednarodna tekma z baloni. Zmagal je ameriški balon "America II." z zrakoplovecema Alan R. Havley in Augustus Post, kateri je preplul 1460 milj daljave (od St. Louisa do jezera Blanc Sable v pustinjah severne Canade) v 46 urah zračne vožnje. Havley in Post bi bila skoro ponesrečila; balon ju je zanesel daleč v pragozde in z velikim napotom sta dospela do prve železniške postaje v Canadi. Za nagrado sta dobila zlato kupo. Najrečji rekord za "America II." je dosegel nemški balon "Dusseldorf", ki je preplul 1320 milj.

V Centosellu na Italijanskem se je 27. okt. ubil aviator Saglietti, kateri je bil častnik v armadi. Aeroplan se mu je v zraku obrnil in Saglietti je padel na zemljo, nakar je bil kmalu mrtev. To je letos že sedemindeseti slučaj.

PRVA SLOVENSKA Vinarna in Gostilna v Kaliforniji,

kjer se toči dobra vina in importirano pilsensko pivo. Prodaja vina na galone in na drobno.

Ant. Schnabl,

cor. Trumbull ave. in 26. Str., Chicago, Ill

Skladišče čevljev

za dame, moške in otroke

Domača tvrdka

Izdeluje nove čevlje po meri in prevzame vsa popravilna dela, spadajoča v čevljarstvo obrt!

Za obila naročila se priporoča sl. občinstvu

JOSIP JECMENJAK, lastnik

1831 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

NAJBOLJŠA KUHINJA!

Billiards, Pool Table, Prenočišča za potnike.

Jedi pripravljene po domače.

Odprto po dnevi in po noči.

P. Perič, 1412 W. 18. St., Chicago, Ill.

srtne ponesrečbe med zrako-

plovci.

Človek, ki se meša med ščetin-

narje, ga ščetinarji požro.

VSEM DELNIČARJEM JUGO-SLOVANSKE DELAVSKE TISKOVNE DRUŽBE.

Direktorij je sklenil na zadnji seji, da se pozovejo vsi delničarji, ki imajo delnice, da pošljejo svoje delnice radi kontrole na upravništvo "Proletarca". Istotako pozivlje direktorij vse tiste, ki so morda plačali delnice, pa jih niso dobili, da pismeno obvestijo o tem upravništvo "Proletarca."

Ta razglas je veljaven za devetdeset dni od tistega dne, ko se je razglasil. Po 90 dneh se bodo razdale delnice B. vsem tistim, ki so plačali delnice in upoštevali ta razglas.

Po 90 dneh se bodo vse druge delnice preklicale neveljavnim.

Veljavne bodo le delnice B.

Vse delnice morajo biti vposlane do dne 9. nov. 1910

Delničarji vpoštevajte ta razglas, da se kasneje ne bo nihče izgovarjal, da ni vedel za ta odlok direktorija, če bo trpel škodo. Direktorij.

Nove JESENSKE obleke

v vseh najnovejših krojih in barvah

\$7.50 do \$25.00

"PRESTO"

najnovejši patentovan ovratnik.

Sukne

p. krojih Kerseys, Vicunas, in Tweeds v vseh barvah za moške, dečke in otroke

\$6.50 do \$30.00

LAWNDALE CLOTHING HOUSE S.W. Corner 26th & Central Park Ave.

Rudolph Layer, lastnik.

DOBRA, DOMAČA GOSTILNA v Clevelandu, Ohio

J. SVETE po domače pri ZALARJU 6120 St. Clair ave

toči vino, pivo in žganje prve vrste. Smodke prve kvalitete so na prode. Za mnogobrojen poset se priporoča rojakom v Clevelandu, pa potnikom Lastnik.

AVSTRO-AMERIKANSKA ČRTA.

Najpripravnejša in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate.

Regularna vožnja med New-Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi poštni in novi parobrodi na dva vikaja;

Martha Washington, Laura, Alice, Argentina in Oceania

Druge nove parnike, ki bodo vozili 19 milj na uro, gradijo.—Parniki odplujejo iz New Yorka ob sredi ob 1 popoldan in iz Trsta ob sobotah ob 2 popoldan proti New Yorku.—Vsi parniki imajo brezžični brzojav, električno razsvetlavo in so moderno urejeni.—Hrana je domača. — Mornariji in zdravnik govorijo slovensko in hrvaško.

Za nadaljne informacije, cene in vozne listke obrnite se na naše zastopnike ali pa na:

PHELPS BROS. & CO.

Gen'l Agt's, 2 Washington St., New York.

Slovincem in Hrvatom priporo-

čam svoje moderno brivnice.

FRANK ZORNJAK

1837 So. Centre ave., Chicago, Ill

Importiran starokrajski tobak vsake vrste

za cigarete, pipe in žvečenje. Importirane cigare in cigarete. Vse pristno in po zmernih cenah.

VAC. KROUPA,

1225 W. 18th St. Chicago, Ill.

POZOR! POZOR!

IG. KUŠLIAN GOSTILNICA

229-1st Ave., Milwaukee, Wis.

Ima najbolje pijače in vedno pripravljen prigrizek, po zmernih cenah.—Lokaini in potujoči rojaki—dobrodošli!

Slovincem in Hrvatom!

namenjamo, da izdelujemo raznovrstne

obleke, po najnovejšem kroju. Unijako delo; trpežno in čisto. V zalogi imamo tudi razne druge potrebščine, k apa

daji v delokrog oprave — oblek. Pridite in ogledajte si našo izložbo. Z vsem spoštovanjem

1853-55 Blue Island Ave.

Chicago, Ill.

Vise ZAVEDATE

da je slika najboljši spomin na poroko. Priskrbiti si najboljše.

Zglasite se pri

dobropoznanemu fotografu, ki izdeluje vsakovrstne in najfinnejše

slike: otroke, družine, skupine, ženitve in društvene skupine.

Fotografira tudi zvečer po naročilu.

1438-1440 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO.

NA VOGALU 14. PLACE.

TELEFON CANAL 287.

USTANOVLJENO 1883.

Izdelujemo obleke po meri po \$20, \$22, \$25.

Prodajemo gotove obleke po \$10, \$12, \$14, \$15.

Imamo veliko zalogo modernih klubov v najraznovrstnih bojah.

V zalogi imamo tudi veliko zalogo srajc, krat. vat. jank, spodnjih hlač, opank, i t. d.

Za mnogobrojna naročila se priporoča PRVA HRV. TRGOVINA ZA OBLEKE JURI MAMEK,

1724 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Zdravljenje mož v 5 dneh

brez noža in bolečin

Varicocele, Hydrocele

(KAZŠIRANJE ŽIL)

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Stricturi. Dalje ozdravim nezalozljivo zastrupenje, živčne nezmožnosti, vodnico in boleznit tisočih se možkih.

Ta prilika je dana tistim, ki so izdali že velike svote zdravnikom ne da bi bili ozdravljeni in moj namen je, pokazati vsem, ki so bili zdravljeni od tucatov zdravnikov brezuspešno, da posedujem le jaz edino sredstvo, s katerim ozdravim vsacega.

Za nevspešno zdravljenje ni treba plačati—le za vspešno Ozdravim pozitivno žilodolne bolezni, pljučna, na jetra in ledvice ne glede kako stara je bolezen.

Tajne možke bolezni zdravim hitro, za stalno in tajno. Živčne onemoglosti, slabost, zguba kreposti, napor, zastrupenje in zguba vode. Pljuča, nad: Bronchitis, srčne bolezni in pljučne zdravim z mojo najnovejšo metodo.

Ženske bolezni v ozadju, beli tok in druge zdravim za stalno.—Zastrupljeni in vse druge kožne bolezni kakor prišče, ture, garje, otekline.—Močni tok in druge bolezni. Preišče in svetuje zastonj. Govorimo slovensko.

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. CHICAGO

Uraduje: od 8 ure zjut. do 8. ure zvečer. V nedeljo: od 9 ure zjut. do 4 ure pop.

ALOIS VANA

— izdelovatelj —

sodovice, mineralne vode in raznih neopojnih pijač.

1837 So. Fisk St. Tel. Canal 1465

Jako važno vprašanje?

"Ali sem že poslal zaostalo naročnino na 'Proletarca'?" Se ne!

ATILA

(Spisal Vladimir Schweiger.)
(Konec.)

Pokopali so župnika . . .
In Atila je zrl ravnodušno iz za-
okna gostilne, ni potočil solze, bi-
lo mu je trdo sree, jeklenotrdno.
Brata so pokopali in on je zrl iz
dalje, čakal je na plen iz dalje,
da ga pograbi kakor divja zver.
"Pokop je minil. In zdaj v žu-
pnišče . . ."

"Plačam! . . . plačam!"
Z opletajočim korakom se je
napotil v župnišče, kamor so se
vrnili pogrebi, duhovni, pokopa-
či. In Atila je stopil med nje in
glas se mu ni zatresel, hreščeče je
zabučal njegov glas, opotekel se
je in izustil:

"Dragi, jaz sem mu brat! Kje
je testament, testament!"
In pogledali so se ljudje in ču-
dili.

"Dedščina je moja! . . . Jaz
sem mu brat . . . druge žlahte
ni, ni je bilo . . . Dajte mi testa-
ment!"

In stopil je mlad kaplan pre-
denj, šepetnil mu je na uho nekaj
nerazumljivega in odšla sta iz
pritlične sobe.

Vun sta stopila in po stopnji-
cah v prvo nadstropje, v postra-
no sobo, tu skozi v stransko izbo.
Brez ključev se je dprlo, samo
se je udalo in vstopila sta.

V kotu je stala okrogla ženska,
župniška kuharica, gospodinja je
ravnila perilo. Srepa je uprla po-
gled v prisileca, zardela je hipno,
spoznavši Atila.

"Kaj pa ti tu, Katra?" je pra-
šal kaplan.

"Nič! E, kaj bi? Ravnam peri-
lo, drugo vam nič mari."

"Kaj? . . . Jaz dobim vse? . . .
Kje je denar?" je Atila kričal
vskipevši vsled mnoge zavžite pi-
jače.

"Tiho, tu sem jaz gospodinja."
"Vun, vrag! Vun se poberi!"
rentačil je razkačen.

"Tiho! tiho! bom jaz pokazal,"
silil se je kaplan.

Pomiril se je Atila, stopil je z
mladim človekom k veliki omari,
ne brigaje se za okroglo kuharico.
Odprla sta omari, nič nista rabi-
la ključev, ki so ležali na pisalni
mizi; samo se je odprlo.

Prazna je bila skoro. Katra v
kotu je pomežiknila in nehote
zgubala lice ter zategnila ustne.

Atila je prevrgel nekaj enjv v
stari omari, par robecev, nekoliko
papirja in zlovoljno zarentačil.
Pogledala sta nizko amaro. In do-
letelo ju je kar pri prvi.

Vzkipej je Atila, oči so mu za-
krvavele in otekle izstopile iz ja-
mie:

"Vlačuga, kje je denar!"

Katra ni dejala ničesar, privle-
kla je robec iz žepa in si otrnila
solze iz suhih oči, zardevši sramu.
"Tu! tu!" je klical kaplan in
stopila sta pred pisalno mizo.

Zaklenjeno je bilo in Atila se
je pomiril.

Odprla sta, v kotu se je zable-
stelo nekaj desetice, petice, kronice
in tolarjev.

Atila jih je pograbil hlastno,
roparsko segel po njih in jih za-
vil v svojo velikansko temnorde-
čo ruto z modrimi mrežami.

Nič ni štel, vtaknil je v žep in
"Knjižice, knjižice! Vlačuga,
denar in knjižice!"

Rohnel in besnel je kakor divji.
In metal je papirje iz kota v
kot, trgati jih in jih mečkal, nič
se mu jih ni zdelo škoda.

Ničesar zaželjenega ni našel.

Ozrl se je in se ugledal v zrea-
lu z velikimi krvavimi in izbulje-
nimi očmi, zravnal se je, mahnil s
pestjo in razbil steklo.

Takrat se je izgubil kaplan iz
sobe, vstopila sta na to orjaška
črno oblečena grobarja in besni
Atila je bil v par trenutkih na
cesti.

"Roparji! tatovi! eigani!" je
rohnal.

Med vrati župnišča je postal
rdeči kaplan in zaklical za Atilo,
dočim je Katra za oknom brisala
solze veselja: "Za mašo dajte!
za brata, saj ste dedovali!"

"Hudič! . . . Bi še to rad po-
žrl! . . . Renčal je osleparjeni
na cesti in se zgubil urnih kora-
kov iz vasi . . ."

Solnce se stalo visoko na nebu,
smehljalo se je in pošiljalo peko-
če žarke nad Zaplato. Udarila je
ura v zvoniku, bilo je dvanaest-
krat kratkivo in padalo težko na
vliti bron.

Zažvonilo je poldan.

SOCIALIZEM POSAMEZNIKA.

V dobi živimo, ki jo nekateri
imenujejo socialno. Zopet drugi
proglajajo naš čas za nesocialen,
kapitalističen, za čas gmotne sile.

Oboji imajo prav; zakaj na-
spratstva se vedno vjemajo.

Prvim se dozdeva, da žive že
sredi mogočnega napredujoče socia-
lizacije, sredi onega procesa du-
ševnega in gmotnega življenja,
kterega slikajo ljudje iz strogo
meščanskega pokolenja, krogi de-
narne aristokracije, za gmotno in
duševno nasilstvo.

O socializaciji družbe se govori
z gotovostjo, ki je lastna le dale-
kovidnim ljudem. Vsi pa streme
za tem, da se komplikacija dani-
šnje družbe pomnoži, da se ka-
pital še bolj sigurno in višje na-
loži, da se imetje posameznika še
bolj pravno in družabno zava-
ruje.

Oglejmo si to!
To, kar danes kulture željan
človek imenuje in označa za so-
cializem, je s kulturnega in umst-
venega vidika — družabna vzgo-
ja. Za filozofijo, literaturo, umet-
nost, gospodarstvo in — admini-
stracijo je socializem vzgojeval-
na smer. Temeljni in, lahko re-
čemo, prvotni princip je demokra-
cija.

To samoobsebi nastalo družab-
no pedagogiko, vzgojevalno plat
socializma, delimo na dva dela:
V individualen in družben del. In-
dividualna vzgoja sloni na družbe-
ni; druga drugo izpopolnjujeta.

Doslej je umstveni in čustveni
socializem podpiral zlasti dru-
žbeno vzgojo, vzgojo zanemarje-
nih mas. V tem je obenem že tudi
tičala vzgoja posameznika.

S stališča, da je današnja dru-
žabna uredba, današnji družabni
red nepopoln in vsled tega krivi-
čen, vzgaja socializem nezadovolj-
neže k uporabi. Upor je vedno le
dosledno izvedena negacija. Am-
pak ta negativna misel že tiči v
bodoči pozitivnosti — povsem ne-
znani in še nepriznani.

Socializem mas je označil da-
našnjo državo za krivično in je
temu postavil nasproti še danes
nejasni pojem pravice. Zahteva-
na potreba družabnega preobrata
je danes ta pravica. Po naukih so-
cializma sloni današnja država na
dveh bergljah: Na gospodstvu in
izkoriščanju. Ona je tedaj insti-
tucija gospodstva; uredba za iz-
koriščanje. Treba je tedaj izpod-
biti ti dve berglji in preobrat je
popolen.

S tem naziranjem je stopil v
življenje boj proti državi. Del no-
ve socialne vzgoje temelji v tem
boju.

Cilj je postala človeška družba
brez suženjstva. Nazor o svobodi,
enakosti in bratstvu je s tem za-
dobil čisto drug pomen, nego ga
je imel še v francoski revoluciji.

V tem boju, ki pravzaprav ni
boj proti državi, temveč le boj za
osvobodbo telesa in duha iz prevle-
ke odvisnosti, tiči velika tendenca
nove socialne vzgoje. Posamezni
odstavki te vzgoje so: Posplošen-
je ljudske izobrazbe, pravna, poli-
tiška in družabna enakopravnost,
omejitev denarne ali kapitalne
nadmoči, možnosti duševne indi-
vidualne konkurence, socialno
zavarovanje popolnoma držav-
ljanska svoboda itd. itd.

V teh posameznih detajlih mo-
dernega socialnega nazora naj se
zreli individualna vzgoja socia-
lizma.

Nastane vprašanje: Ali je ta
družbena in individualna vzgoja
zadostna, da se doseže in omogoči
socializem, družba, država, ki ji
je podstava socialna moč celote,
socialno-etična resnica in pravi-
ca?

Današnja vzgoja posameznika
je nezadostna. Nezadostna bo vz-
goja vedno, ker napredek je ve-
čen. Gre le zato, da se splošno
vzgoja posameznika kolikor mož-
no zenači z napredkom.

Materializem starih Rimcev je
bil premagan od krščanstva. Kr-
ščanstvo v svojih tendencah je
pomenjalo višjo kulturo. Zgolj si-
ti človek starega Rima je propa-
del v duševno ubožstvo. Iz pretek-
losti gresta v bodočnost samo ti
dve poti. Vpraša se torej:

Ali je zadostno, da se izpreme-
ni oblika družbe, ali je marveč
treba tudi njeno jedro, ljudi, iz-
premeniti? Ali je potreba, da se
posreči namen modernega social-
nega nazora, nele vzgoja ljudi kot

mase, temveč tudi človeka, kot
posameznika?

Kaj je socialna pravica?

II.

V vsakdanjemu življenju smo
vajeni protislovij. Vemo, da so
ona pogoj napredka in življenja.
So pa tudi protislovja, ki niso na-
ravna, ki so umetno skupaj zve-
rižena in skrupcana. Tako proti-
slovja so nele nepotrebna, ampak
tudi škodljiva.

Liberalni individualizem je v
protislovju s srednjeveškim uni-
verzalizmom. Anarhizem je straš-
ni sovražnik socializma. Ta proti-
slovja niso umetna, temveč na-
ravna, ker so plod razvitka.

Anarhizem hoče popolno pro-
stost posameznika. Do skrajnosti
izvedeni individualizem je anar-
hizem. Popolna svoboda posamez-
nika ne pozna nobene meje, ovi-
re, postave. Pozna samo posamez-
nika s svobodnimi kretnjami.

Socializem zastopa nasprotno
moč celote, družbe. Pravi, da se v
tem rodi tudi svoboda posameznika,
v kolikor mu je potrebna za
neoviran razvoj.

Misel, da je socializem zgolj go-
spodarstven, administrativen in
politiški program — je napačna.
Doba, ko je bilo socialno vprašan-
je le želja želočca in vseobila, je
že za nami. Dandanes so vprašan-
ja čisto notranjega značaja mno-
gokrat eminentno socialna, zahte-
vo za interensiranje in lojalne re-
šitve. V svojem vsakdanjem živ-
ljenju srečavamo protislovja, ki
jih z ene strani povdarja socialno
in socialistično načelo, z druge pa
individualistični nagon, ki ga za-
stopa anarhizem.

Kaj je socializem? Na kratko!

On strepi po preobratu dana-
nje-družbe. V kakšnem smislu?
Da ekonomsko, gospodarstveno
izravna današnje velike razlike
med ljudmi. V ta namen zahteva
posplošenje ali podružabljenje
produkcijskih sredstev. To je te-
meljni in prvotni stavek moder-
nega socializma. Samo oni, ki sto-
ji na tem stališču, more o sebi re-
či, da je socialist.

Kaj je torej s preobratom dru-
žbe? S tem je najtesneje zvezana
usoda posameznika kot družabne-
ga činitelja. Materialistična filo-
zofija, s katero se hoče ta pre-
obrat znanstveno utemeljiti, gre
predaleč v ekstremnost in pozab-
lja rada na posameznika kot živo
in hoteče bitje.

Posameznik je vedno zavzemal
v družbi važno mesto. To že vsled
tega, ker ima vsak posameznik
do družbe, v kateri živi in se gib-
lja, tudi dolžnosti. Zakaj iz svo-
jih družabnih in socialnih dolžno-
sti izvaja posameznik tudi svoja
prava, kakor vidimo to lahko
sleharni dan.

Obratno pa se mi dozdeva, da
gre pretirani individualizem pre-
daleč, ker pozna v prvi vrsti sa-
mo pravice posameznika, dočim
o svojih dolžnostih noče ničesar
čuti ali pa jih le nejasno in nego-
tovo naglašja.

Ta dva načelna znaka v našem
življenju srečujemo v socializmu.
Socialno načelo: Socializem ne
sme individualno vstvarjati novih
dolžnosti in vezi, zakaj naloga so-
cializma ni, dolžnosti posameznika
do družbe ali pa države. So-
cialno zlo — če ga opazujemo tu-
di zgolj z gmotnega motrišča —
je umeteljeno v nerednosti in ne-
pravilni — vsled tega nepravil-
ni — razdelbi dolžnosti med po-
samezniki. Delavec, sploh prole-
tariet, ima dandanes dolžnosti, ži-
veti v stiskah poleg izvršenega
dela, drugi zopet imajo pravico
do lenobe in uživanja.

Lenoba je največje socialno
zlo.

Socializem ima tedaj nalogo to
urediti. To pomeni za današnjo
družbo popoln preobrat do te-
daj, dokler uživajoči del ne pri-
zna potrebe te ureditve.

Kakšni so pripomočki te uredi-
ve? Dva pota sta:

1. Ali vsi priznamo to potrebo
in se trudimo, da uredimo vse to
po svojih mislih in močeh pravi-
čno;

2. ali pa rabimo silo s pridob-
ljeno nadmočjo odstranimo kljub
vsem ugovorom socialno bedo.

Sila pa je največja socialna kri-
vica vsedotlej, dokler te sile ne
ukazuje vseobča in splošna po-
treba družabne celote.

Socializem zahteva torej poleg
gmotnega preobrata tudi dušev-
ni preporod posameznika. Dušev-

ni preobrat kot važen pripomoček
za splošni družabni preobrat, ki
je mogoč še le takrat, ko je druž-
ba ekonomsko in duševno zrela
zanj. Socialni preobrat je tedaj
dvojen: Družabni in individualni.
Brez tega harmoničnega hotenja
socializem ni popoln.

Zato pa nihče ne more biti eno-
stranski in zahtevati socialne re-
volucije samo od onih, ki uživajo
sadove kapitalistične nadproduk-
cije, temveč duševni preobrat v
socializem je odvisen v prvi vrsti
od istih, ki jih naj socializem za-
stopa.

S tem preobratom je dan pogoj
do boljšega socialnega in družab-
nega razumevanja potreb social-
nih celot. Socialna zakonodaja n.
pr. temelji na tem duševnem pre-
obratu posameznika, ki prihaja
tako samizsebe do veljave.

Ta duševni preobrat v sociali-
zem pa daje tudi možnosti razu-
mevanja, da je socialna krivica le
človekovo hotenje vladati nad
svojim bližnjim.

(Dalje prihodnjič.)

— Judežki Briand, francoski
ministerski predsednik bi bil kma-
lu zginil s političnega pozorišča,
ko so ga v zbornici trdo prišli
zavoljo železniškega štrajka so-
cialistični poslanci, na čelu jim
zborni govornik sodrug Jaures
Judežu se je zapletel jezik. V
sveti jezi, ko so ga imeli socia-
listični poslanci v škripeh, je za-
klical: "Ako bi si vlada ne mo-
gla pomagati s postarjalimi sred-
stvi, segla bi po nepostavnihih."

Komaj je Judež izgovoril te be-
sede, že so mu socialistični po-
slanci klicali od vseh strani:
"Diktator odstrani se!" V zbor-
nici je nastal takšen hrušč, da
Briand sploh ni dobil besede.

Drugi dan je pa Judež z advo-
katsko prekanjenostjo in zvitost-
jo izjavil, da ga je zbornica razu-
mela narobe. Ko je prišlo do gla-
sovanja, je glasovalo proti vladi
183 poslancev. S socialisti so gla-
sovali tudi radikaleci.

Bog ga je zapustil, ker je nanj
pozabil . . . Ako doleti kakšnega
človeka, ki je pri klerikaleh za-
radi socialističnega mišljenja slab-
bo zapisan, nesreča, ali pa, ako
obuboža ali se mu kaj podobnega
pripeti, takoj sliši govoriti: Bog
ga je zapustil, ker je nanj poza-
bil . . . Klerikalec ne vidi in no-
če videti, da je vzrok pogibelji v
današnji družbi brezčutje, nera-
zum in surovi boj za življenje.
Silni in jaki zmaga slabšega, ka-
pitalits uničuje malega obrtnika,
izkorišča delavca, veleposestnik
koplje grob kmetovalcu, konku-
rencia uničuje vzajemno ljudski
obstoj. Tega vsega klerikalec ne
vidi. Zanj velja: Bog ga je za-
pustil . . . Sevé, nič videti in
niš slišati je koristnejše kot pa
bojevati se proti neredu in skazi.
Ti, katerim koristi, niso hvalež-
ni. —

STE ŽE POSTALI DRŽAVLJA- NI?

Če se niste, je najbolje, da si
tako nabavite knjižico v slovens-
kem jeziku: "Naturalizacijski za-
kon" — poljudno raztolmačen za
vsakega.

Knjižica stane samo 16 ct. in se
jo naroči pri sodr. John Petriču
2708 So. Lawndale Ave., Chicago.

DOBRO SLUŽBO

lahko dobi vsak mladenič ali go-
spodična na železnici ali pa pri
"brezzičnem brzojavu". Odkar
je osemurni delavnik postal za-
kon, in se množe brezzične posta-
je, primanjkuje približno 10.000
brzojavnih vslužbencev. Začetni-
ki dobivajo \$70 do \$90 mesečno.
Naša šola je pod nadzorstvom vi-
šjih brzojavnih uradnikov. Vsem,
ki dokončajo šolo s povoljnim
vspehom, so službe osigurane. Pi-
šite za podrobnosti šolskemu za-
vodu, ki vam je najbližji. Natio-
nal Telegraph Institute, Cincin-
nati, O., Philadelphia, Pa., Mem-
phis, Tenn., Columbia, S. C., Da-
venport, Ia., Portland, Ore.

Po navodilu slovenske angleške slo-
vnice, tolmača in angl. slov. slovarja
se lahko vsaki preprosti človek anglešči-
ne, kakor jo v navadnem življenju rabi
priuči, kar je v tej deželi najno po-
trebno ako hoče kak boljši posel in ne-
odvisno živeti. Knjiga v platno vezana
stane samo \$1.00 in je dobiti pri

V. J. KUBELKA,
538 W. 145th St., New York.

Pravi lump in eigan povdarja
ob vsaki priliki, da se je žrtvo-
val za narod.

Žalostna dedščina.

Dobroznano dejstvo je, da otro-
ci podedujejo po svojih starših ne
samo njihove kreposti, marveč
tudi mnoge napake. Najžalost-
nejša dedščina je bolezen ali
nagnjenost k isteji. Taki ljudje bi
moral vedno kar najbolje skrbeti
tase in tiste, ki jih nadlegujejo
revmatizem, razdražljivost in dru-
ge dolgotrajne bolezni, opozarja-
mo na Trinerjevo ameriško zdra-
vilno grenko vino, ki v takih slu-
čajih gotovo prav izvrstno učinku-
je. Pomniti treba, da je redna
prebava temelj zdravlja in moči
in da je Trinerjevo vino čudovito
zdravilo za vse prebavne nered-
nosti. Uravnava delovanje vseh
organov, glajšava bol in ščipanje,
želodčne neprilike, zapeko, tudi
zastaralo, revmatizem, glavobol in
črevesne bolezni. Trinerjevo vi-
no je sedaj mnogo močnejše in
ima večjo zdravilno moč nego po-
prej. V lekarnah. Jos. Triner,
1333-1339 So. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.

Stara navada je zdraviti re-
vmatizem, trganje po udih, neural-
gijo, zvinjenje itd. z Dr. Richter-
jevim "Pain Expeller". Pravi
Pain Expeller se dobi tudi v A-
meriki v sleherni lekarni za 25
centov steklenice in se spozna po
varstveni znamki s sidrom. Pri
kupovanju je treba na to paziti.

Posređovalna pisarna za nakup
in prodajo je hiš, stavbišče itd.
PETER MATEJČ,
Škofja ulica št. 10, Ljubljana.
(Kranjsko)

ima napredaj različne hiše z in brez
vrtov, dalje, koncesionirane obrte
V stare domovino potujočime se pri-
poročam, da se zaupno obrnejo na to
pisarno.

FRANK UDOVIČ,

EKSPRESMAN

1643 Blue Island Avenue.

CHICAGO, ILLINOIS

Prevaža pohištvo, premog, drva in
drugo. Ozlasi se pri nem.

Oddaljeni rojaki naj pišejo do-
pisnico.

Gostilna pri Blažu.

1832 So. Center Ave.,
CHICAGO, ILL.

Sveže pivo v sodčkih in buteljkih prve
vrste. — Unijske smodke in druga raz-
lična pijača — prima — ki spada v gostil-
niško obrt.

MODERNO KEGLJIŠČE!

Blaž Kaltineger.

Vse pritožbe

glede uredništva in upravn-
stva naj se pošiljajo direkno
predsedniku "Jugoslov. del.
tisk družbe" Franku Pod-
lipcu, 604 N. Curtis, Chica-
go, Ill.

M. A. Weisskopf, M. D.

Izkušen zdravnik.

Urađuje od 8—11 predpoldne
in od 6—9 zvečer.

1842 So. Ashland Ave.

Tel. Canal 476 Chicago, Ill.

LOUIS RABSEL

moderno urejen salun
NA 113 MILWAUKEE AVE., KENOSHA, WIS.
Telefon 1199.

Angleščina

brez učitelja!
Slovensko An-
gelsko Slovni-
ca, Tolmač in Angl. Slov. Slovar stane
samo \$1.00, in je dobiti pri

V. J. KUBELKA,

538 W. 145 St., New York, N. Y.

Največja zaloga slov. knjig.
Pišite po cenik!

Najboljše in najfinejše obleke

so po niski ceni na prodaj
pri H. SCHWARTZ,

16—18 N. Halsted St., Chicago
Velika zaloga klobukov, čepic, če-
vljev, perila in kovečkov.
Kdor kupi za pet dolarjev, dobi
darilo.

DR. RICHTER'S "PAIN- EXPELLER"

Kaj ti koristijo močne milice,
če trpiš na revmatizmu.
PAIN-EXPELLER
dobro virguren, ti takoj olajša bolečine in
odstrani njih vzroke.
Po 25c in 50c v vseh lekarnah
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St.,
NEW YORK
Pazite na varstveno
znamko s sidrom.

JOS. PREZEL,

Slovenska Grocerija,
1932 West 22nd Street,
med Robey in Lincoln ul.
VOZI NA DOM.

ROJAKI v Waukeganu!

Če kočete piti dobre
pijače in se zabaviti
po domače pojdite k

B. Mahnich-u,

714 Market Street, Waukegan.